DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 22 september 2011 *

I mål C-295/10,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Vyriausiasis administracinis teismas (Litauen) genom beslut av den 13 maj 2010, som inkom till domstolen den 15 juni 2010, i målet

Genovaitė Valčiukienė,

Julija Pekelienė,

Lietuvos žaliųjų judėjimas,

Petras Girinskis,

Laurynas Arimantas Lašas

mot

Pakruojo rajono savivaldybė,

* Rättegångsspråk: litauiska.

Šiaulių visuomenės sveikatos centras,

Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas,

ytterligare deltagare i rättegången:

Sofita UAB,

Oltas UAB,

Šiaulių apskrities viršininko administracija,

Rimvydas Gasparavičius,

Rimantas Pašakinskas,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-C. Bonichot samt domarna K. Schiemann, L. Bay Larsen (referent), C. Toader och A. Prechal,

generaladvokat: J. Kokott,
justitiesekreterare: handläggaren K. Sztranc-Sławiczek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 18 maj 2011,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Genovaitė Valčiukienė, Julija Pekelienė, Lietuvos žaliųjų judėjimas, Petras Girinskis och Laurynas Arimantas Lašas, genom S. Dambrauskas, advokatas,

— Litauens regering, genom D. Kriaučiūnas och J. Balčiūnaitė, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom P. Oliver och A. Steiblytė, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 3.2 a, 3.3 och 3.5 samt artikel 11.1 och 11.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (EGT L 197, s. 30).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan, å ena sidan, Genovaitė Valčiukienė, Julija Pekelienė, Lietuvos žaliųjų judėjimas (den gröna rörelsen i Litauen), Petras Girinskis och Laurynas Arimantas Lašas och, å andra sidan, Pakruojo rajono savivaldybė (regional förvaltningsmyndighet i Pakruojas), Šiaulių visuomenės sveikatos centras (hälsovårdsmyndigheten i Šiauliai) och Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas (regional miljöskyddsmyndighet i Šiauliai). Målet rör bland annat två beslut av den 23 mars respektive den 20 april 2006, genom vilka Pakruojo rajono savivaldybė antog två detaljplaner som var för sig reglerar uppförandet av ett byggnadskomplex för

djurhållning omfattande 4000 svin samt markanvändningen för de båda markområden där komplexen ska uppföras.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätten

Direktiv 2001/42

3 Skälen 10–12 och 19 i direktiv 2001/42 har följande lydelse:

”(10) Samtliga planer och program som utarbetas för ett antal sektorer och i vilka ramen fastställs för kommande tillstånd för de projekt som anges i bilagorna I och II till [rådets] direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt [(EGT L 175, s. 40), i dess lydelse enligt rådets direktiv 97/11/EG av den 3 mars 1997 (EGT L 73, s. 5) (nedan kallat direktiv 85/337)] … kan antas medföra betydande miljöpåverkan och bör i regel undergå en systematisk miljöbedömning. När det i dessa fastställs

hur små områden på lokal nivå skall användas … bör de bedömas endast när medlemsstaterna finner att de kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

(11) Andra planer och program vari fastställs ramen för kommande tillstånd för projekt medför möjligen inte någon betydande miljöpåverkan i samtliga fall och bör bedömas endast när medlemsstaterna finner att de kan antas medföra sådan påverkan.

(12) När medlemsstaterna gör sådana avgöranden, bör de ta hänsyn till de relevanta kriterier som anges i detta direktiv.

…

(19) Om skyldigheten att göra miljöbedömningar samtidigt följer av detta direktiv och annan gemenskapslagstiftning, såsom rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar [(EGT L 103, s. 1)], [rådets] direktiv 92/43/EEG [av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, s. 7)] eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område [(EGT L 337, s. 1)] kan medlemsstaterna för att undvika att bedömningen görs två gånger föreskriva samordnade eller gemensamma förfaranden som uppfyller kraven i den relevanta gemenskapslagstiftningen.”

4 Syftet med direktiv 2001/42 är, enligt artikel 1 i direktivet, att sörja för en hög nivå på skyddet av miljön och bidra till att integrera miljöaspekter i utarbetandet och antagandet av planer och program för att främja en hållbar utveckling, genom att

säkerställa att en miljöbedömning genomförs i enlighet med detta direktiv för vissa planer och program som kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

5 I artikel 2 i direktiv 2001/42 föreskrivs följande:

”I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) planer och program: planer och program … samt ändringar av dem

— som utarbetas och/eller antas av en myndighet på nationell, regional eller lokal nivå eller som utarbetas av en myndighet för att antas av parlamentet eller regeringen genom ett lagstiftningsförfarande och

— som krävs i lagar och andra författningar,

b) miljöbedömning: utarbetande av en miljörapport, genomförande av samråd, beaktande av miljörapporten och resultaten av samrådet i beslutsprocessen samt bestämmelsen om information om beslutet i enlighet med artiklarna 4–9.

…”

6 I artikel 3 i direktivet föreskrivs följande:

”1. En miljöbedömning, i enlighet med artiklarna 4–9 i detta direktiv skall utföras för planer och program som avses i punkterna 2 till 4 och som kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

2. Om inte annat följer av punkt 3 skall en miljöbedömning utföras för alla planer och program

a) som utarbetas för jord- och skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism samt fysisk planering eller markanvändning och i vilka förutsättningarna anges för kommande tillstånd för projekt enligt bilagorna I och II till direktiv [85/337] …

…

3. Planer och program som avses i punkt 2 och i vilka användningen av små områden på lokal nivå fastställs … skall kräva en miljöbedömning endast om medlemsstaten finner att de kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

…

5. Medlemsstaterna skall avgöra om planer eller program som avses i punkterna 3 och 4 ovan kan antas medföra betydande miljöpåverkan antingen genom att undersöka varje enskilt fall eller genom att specificera typer av olika slags planer och program eller genom att kombinera båda dessa tillvägagångssätt. I detta syfte skall medlemsstaterna i samtliga fall ta hänsyn till relevanta kriterier i bilaga II, för att säkerställa att planer och program som kan antas medföra betydande miljöpåverkan omfattas av detta direktiv.

...”

7 I punkterna 1 och 2 i artikel 11 i direktiv 2001/42, vilken har rubriken ”Förhållandet till annan gemenskapslagstiftning”, föreskrivs följande:

”1. Miljöbedömningar som utförs enligt detta direktiv påverkar inte tillämpningen av kraven i direktiv [85/337] eller kraven i annan gemenskapslagstiftning.

2. För planer och program för vilka skyldigheten att utföra miljöbedömningar följer samtidigt både av detta direktiv och annan gemenskapslagstiftning kan medlemsstaterna föreskriva samordnade eller gemensamma förfaranden som uppfyller kraven i den relevanta gemenskapslagstiftningen, bland annat för att undvika att bedömningen görs två gånger.”

8 I bilaga II till direktiv 2001/42 anges kriterierna för att avgöra om påverkan kan antas vara betydande enligt artikel 3.5 i direktivet.

Direktiv 85/337

9 Enligt artikel 4.1 i direktiv 85/337 ska projekt som redovisas i bilaga 1 till direktivet bli föremål för en bedömning, om inte annat följer av undantagen i artikel 2.3 i direktivet.

10 Punkt 17 i bilaga I till direktiv 85/337 avser anläggningar för djurhållning av svin med mer än 3 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion.

11 I artikel 4.2 i direktiv 85/337 föreskrivs följande:

”Om inte annat följer av artikel 2.3 skall medlemsstaterna när det gäller projekt som redovisas i bilaga II bestämma genom

a) granskning från fall till fall,

eller

b) gränsvärden eller kriterier som fastställs av medlemsstaten,

om projektet skall bli föremål för en bedömning i enlighet med artiklarna 5–10.

Medlemsstaterna får besluta att tillämpa förfarandena i både a och b.”

Nationell rätt

Lagen om miljöskydd

12 I artikel 1.10, 1.17 och 1.18 i lagen om miljöskydd (Aplinkos apsaugos įstatymas), i dess lydelse enligt lagen av den 19 februari 2004 (Žin, 2004, nr 36-1179) (nedan kallad miljöskyddslagen), anges följande definitioner för de beteckningar som används i lagen:

”10) *Miljökonsekvensbedömning*, förfarandet för identifiering, beskrivning och bedömning av de effekter som den planerade ekonomiska verksamheten kan medföra på miljön.

...

17) *Strategisk miljöbedömning*, förfarandet för identifiering, beskrivning och bedömning av de effekter som genomförandet av vissa planer och program kan medföra på miljön. Under detta förfarande ska handlingar avseende den strategiska miljöbedömningen upprättas. Vidare ska samråd hållas och resultaten av bedömningen och

samråden ska beaktas innan planen eller programmet antas eller godkänns. Information om beslutet att anta och/eller fastställa planen eller programmet ska lämnas.

18) *Planer och program*, handlingar avseende markplaneringen på nationell, regional eller lokal nivå (... markplaneringshandlingar …) som utarbetas, antas och/eller godkänns med tillämpning av gällande lagstiftning eller med stöd av de offentliga förvaltningsmyndigheternas genomförandebefogenheter och vars genomförande kan medföra betydande miljöpåverkan, inbegripet ändringar, helt eller delvis, till sådana planer och program."

13 I artikel 27.1 i miljöskyddslagen föreskrivs att planer och program vars genomförande kan medföra betydande miljöpåverkan ska utarbetas och genomföras enligt denna lag och enligt bestämmelser i andra lagar och författningar som reglerar strategisk miljöbedömning, markplanering och miljötillsyn.

Lagen om markplanering

14 Det framgår av artikel 4.3.4 i lagen om markplanering (Teritorijų planavimo įstatymas), i dess lydelse enligt lagen av den 15 januari 2004 (Žin., 2004, nr 21-617) (nedan kallad markplaneringslagen), att detaljplaner, såsom de som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, utgör handlingar som avser markplanering på lokal nivå.

15 I artikel 25.4 i markplaneringslagen föreskrivs att det, när en detaljplan upprättats, endast ska företas en strategisk miljöbedömning av denna markplaneringshandlings miljöpåverkan när detta stadgas i lag eller annan författning.

Dekret nr 967 av den 18 augusti 2004

16 Bestämmelserna i direktiv 2001/42 har genomförts i litauisk rätt bland annat genom dekret nr 967 om ramen för förfarandet för strategisk miljöbedömning av planers och programs miljöpåverkan (Nutarimas dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo), vilket antogs av regeringen i Republiken Litauen den 18 augusti 2004 (Žin., 2004, nr 130-4650) (nedan kallat ramdekretet).

17 I punkt 7.1 i ramdekretet föreskrivs att det ovillkorligen ska företas en strategisk miljöbedömning i de fall då planerna och programmen avser markanvändning eller markplanering och fastställer ramen för genomförande av projekt avseende sådan ekonomisk verksamhet som anges i bilagorna 1 och 2 till lagen om bedömning av miljöpåverkan av planerad ekonomisk verksamhet (Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas), i dess lydelse enligt lagen av den 21 juni 2005 (Žin., 2005, nr 84-3105), (nedan kallad lagen om miljöpåverkan av planerad ekonomisk verksamhet).

18 I punkt 3.4 i ramdekretet föreskrivs emellertid att detta inte är tillämpligt på utarbetande och antagande av ”markplaneringshandlingar som endast avser en enda ekonomisk verksamhet”.

19 Dekret nr 967 av den 18 augusti 2004 ersattes av dekret nr 467, vilket antogs av regeringen i Republiken Litauen den 27 april 2011 (Žin., 2011, nr 50). Härigenom upphävdes punkt 3.4 i ramdekretet med verkan från och med den 1 maj 2011.

Lagen om miljöpåverkan av planerad ekonomisk verksamhet

20 Syftet med lagen om miljöpåverkan av planerad ekonomisk verksamhet är bland annat att genomföra direktiv 85/337.

21 I punkt 1.1 i bilaga 1 till denna lag nämns ”djurhållning av svin (minst 900 suggor; minst 3 000 andra svin)”.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

22 Pakruojo rajono savivaldybė godkände, genom beslut av den 24 mars 2005, Saerimner UAB:s förslag att uppföra upp till 11 byggnadskomplex för djurhållning av svin inom distriktet Pakruojas.

23 Den 23 februari 2006 lämnade Pakruojo rajono savivaldybė tillstånd till Sofita UAB och Oltas UAB, dotterbolag till Saerimner UAB, att begära detaljplaner med avseende på uppförande av två byggnadskomplex för djurhållning omfattande 4 000 svin i två orter i närheten av kommunen Klovainiai i distriktet Pakruojas.

24 Genom två beslut av den 23 mars respektive den 20 april 2006 antog Pakruojo rajono savivaldybė dessa detaljplaner. I detaljplanerna anges likalydande regler för uppförandet av de två komplexen – vilka vardera omfattar 4 000 svin och en gödselvattentank på 10 000 m3 – och för markanvändningen på de två markområden där komplexen skulle uppföras.

25 Genom nämnda detaljplaner fastställdes markanvändningen på lokal nivå. Enligt artikel 4.3.4 i markplaneringslagen utgör sådana detaljplaner handlingar avseende markplaneringen på lokal nivå.

26 Klagandena i det nationella målet ifrågasatte lagenligheten av dessa två beslut om antagande av detaljplanerna och väckte talan mot besluten vid Šiaulių apygardos administracinis teismas (regional förvaltningsdomstol i Šiauliai), varvid det gjordes gällande att de behöriga myndigheterna skulle ha företagit en strategisk miljöbedömning av miljöpåverkan i den mening som avses i artikel 1.17 i miljöskyddslagen.

27 Šiaulių apygardos administracinis lämnade talan utan bifall genom dom av den 21 februari 2009.

28 Šiaulių apygardos administracinis fann att förfarandet för strategisk miljöbedömning – enligt nationell rätt, och särskilt punkt 3.4 i ramdekretet – inte är tillämpligt på markplaneringshandlingar som endast avser en enda ekonomisk verksamhet, vilket var fallet med de båda aktuella detaljplanerna.

29 Enligt Šiaulių apygardos administracinis är det i detta fall endast lagen om miljöpåverkan av planerad ekonomisk verksamhet som ska tillämpas, vilket också hade skett. Således hade endast en miljökonsekvensbedömning enligt artikel 1.10 i miljöskyddslagen företagits med avseende på den ekonomiska verksamhet som de aktuella bolagen planerade.

30 Šiaulių apygardos administracinis godtog således inte det argument som klagandena i det nationella målet framförde, det vill säga att det även skulle ha företagits en strategisk miljöbedömning.

31 Klagandena i det nationella målet överklagade domen till den hänskjutande domstolen med åberopande av att det framgår av artikel 16 i markplaneringslagen att planeringsmyndigheterna – i de fall då det inte har upprättats någon översiktsplan – är skyldiga att, innan ett byggprojekt genomförs, upprätta en plan och företa en strategisk miljöbedömning av projektet.

32 När det gäller punkt 3.4 i ramdekretet gjorde klagandena i det nationella målet gällande att de planer som antagits genom besluten av den 23 mars respektive den 20 april 2006 inte kan anses utgöra planer som avser en enda ekonomisk verksamhet i den mening som avses i den nationella rätten. Detta stämmer inte med verkligheten, och därför borde det ha företagits en strategisk miljöbedömning.

33 Den nationella domstolen anser att det enligt den nationella lagstiftning som var tillämplig vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna i det mål den har att avgöra inte krävs att det företas någon strategisk miljöbedömning av de två aktuella planerna. Med hänsyn till att denna lagstiftning antogs till genomförande av direktiv 2001/42

är den nationella domstolen emellertid tveksam till huruvida den nationella lagstiftningen var förenlig med direktivet.

34 Mot denna bakgrund beslutade Vyriausiasis administracinis teismas (högsta förvaltningsdomstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen.

”1) Kan en föreskrift att en strategisk miljöbedömning inte behöver företas när det är fråga om sådana handlingar avseende markplanering på lokal nivå som endast avser en enda ekonomisk verksamhet – såsom den som framgår av den litauiska lagstiftningen, bland annat i punkt 3.4 i [ramdekretet] – betraktas som en specificering av typer av olika slags planer och program i den mening som avses i artikel 3.5 i direktiv 2001/42…?

2) Är de i förevarande fall tillämpliga nationella bestämmelserna förenliga med artiklarna 3.2 a, 3.3 och 3.5 i direktiv 2001/42, med tanke på att det enligt förstnämnda bestämmelser – utan att det i det enskilda fallet bedöms huruvida den planerade verksamheten kan antas medföra någon betydande miljöpåverkan – inte behöver företas någon strategisk miljöbedömning i fråga om markplaneringshandlingar som fastställer användningen av små områden på lokal nivå, vilket det är fråga om i förevarande fall, när dessa handlingar endast avser en enda ekonomisk verksamhet?

3) Ska direktiv 2001/42, och särskilt artikel 11.1 i direktivet, tolkas så att kraven i direktiv 2001/42 – i en sådan situation som den här aktuella – inte är tillämpliga då en miljökonsekvensbedömning har gjorts enligt direktiv 85/337 … ?

4) Omfattar tillämpningsområdet för artikel 11.2 i direktiv 2001/42 direktiv 85/337?

5) Om svaret på fråga 4 är ja, innebär den omständigheten att en bedömning enligt direktiv 85/337 har företagits, att skyldigheten att genomföra en miljöbedömning enligt direktiv 2001/42 – i en sådan situation som den här aktuella – leder till att bedömningen görs två gånger i den mening som avses i artikel 11.2 i direktiv 2001/42?

6) Om svaret på fråga 5 är ja, innebär direktiv 2001/42, och särskilt artikel 11.2 i direktivet, att medlemsstaterna är skyldiga att i sina nationella rättsordningar föreskriva samordnade eller gemensamma förfaranden för miljöbedömningen enligt direktiv 2001/42 och direktiv 85/337 i syfte att undvika att bedömningen görs två gånger?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första och den andra frågan

35 Inledningsvis ska det noteras att det framgår av beslutet om hänskjutande att de "detaljplaner" som är i fråga i det nationella målet är "handlingar som avser markplanering på lokal nivå" i den mening som avses i punkterna 3.4 och 7.1 i ramdekretet. Dessa handlingar utgör "planer och program" i den mening som avses i artikel 1.18

i miljöskyddslagen. De planer som det nationella målet gäller antogs innan någon översiktsplan hade upprättats.

36 Mot bakgrund av dessa inledande påpekanden måste den nationella domstolen anses ha ställt de första två frågorna, vilka ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida bestämmelserna i artikel 3.2 a, 3.3 och 3.5 i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att de utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken det föreskrivs att en bedömning enligt nämnda direktiv inte behöver företas när de planer som fastställer användningen av små områden på lokal nivå endast avser en enda ekonomisk verksamhet.

37 Såsom framgår av artikel 1 i direktiv 2001/42 är det huvudsakliga syftet med direktivet att planer och program som kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska bli föremål för en miljöbedömning, vilken ska företas under utarbetandet av planerna och därmed innan de antas.

38 Domstolen konstaterar att sådana planer som de som är i fråga i det nationella målet omfattas av artikel 3.2 a i direktiv 2001/42, där det anges att det för dessa planer ska utföras en miljöbedömning om inte annat följer av punkt 3 i samma artikel. Domstolen konstaterar vidare att det i planerna – enligt vad som framgår av beslutet om hänskjutande – i konkreta ordalag anges vilka förutsättningar som gäller för att genomförandet av sådana projekt som avses i punkt 17 i bilaga I till direktiv 85/337 ska tillåtas.

39 I detta hänseende ska artikel 3.2 a i direktiv 2001/42 tolkas så att den även omfattar en plan som, inom en enda sektor, anger förutsättningarna för ett projekt som endast avser en enda ekonomisk verksamhet.

40 Det är inte möjligt att utifrån ordalydelsen i artikel 3.2 a, i förening med skäl 10 i direktiv 2001/42, dra slutsatsen att artikelns tillämpningsområde är begränsat till planer och program som anger förutsättningarna för projekt som avser flera verksamheter i en eller flera av de sektorer som nämns i bestämmelsen.

41 Dessutom bekräftas genom användningen i nämnda skäl av uttrycket ”samtliga planer och program som utarbetas för ett antal sektorer” att artikel 3.2 a i direktivet omfattar alla planer och program som utarbetas för var och en av nämnda sektorer, inbegripet markplanering för jordbrukssektorn som sådan, och inte endast planer och program som utarbetas samtidigt för flera av dessa sektorer.

42 Eftersom de aktuella sektorerna alla är mycket stora skulle en annan tolkning leda till att tillämpningsområdet för nämnda bestämmelse begränsades påtagligt, varvid huvudsyftet med direktiv 2001/42 skulle äventyras. En sådan tolkning skulle medföra att omfångsrika projekt kunde komma att falla utanför direktivet om de endast avsåg en enda ekonomisk verksamhet.

43 Vidare konstaterar domstolen att de planer som är i fråga i det nationella målet kan omfattas av artikel 3.3 i direktiv 2001/42. I denna artikel föreskrivs att planer som fastställer användningen av små områden på lokal nivå endast omfattas av ett krav på miljöbedömning om medlemsstaterna ”finner att de kan antas medföra betydande miljöpåverkan”.

44 Enligt artikel 3.5 i direktiv 2001/42 ska medlemsstaterna, när det gäller sådana planer som de som är i fråga i det nationella målet, avgöra om en plan kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan att det ställs krav på att det företas en bedömning

enligt direktivet. Detta kan ske antingen genom att det företas en undersökning i varje enskilt fall eller genom att planerna och programmen indelas i olika typer. Enligt denna bestämmelse kan medlemsstaterna även besluta att dessa båda metoder ska kombineras.

45 I detta hänseende ska det preciseras att de metoder för undersökning av planer som anges i artikel 3.5 i direktiv 2001/42 syftar till att göra det lättare att fastställa vilka planer som kan antas medföra betydande miljöpåverkan och som därmed omfattas av bedömningskravet.

46 Det utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna har enligt artikel 3.5 i direktiv 2001/42, genom att de kan ange vilka typer av planer som kan antas medföra betydande miljöpåverkan, begränsas av den skyldighet som framgår av artikel 3.3 i förening med artikel 3.2 i direktivet och som innebär att en miljöbedömning ska företas av sådana planer som – särskilt på grund av deras egenskaper, deras effekter och de områden som kan komma att beröras – kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

47 En medlemsstat som fastställer ett kriterium som i praktiken medför att samtliga planer i en kategori på förhand är undantagna från kravet på miljöbedömning överskrider följaktligen sitt utrymme för skönsmässig bedömning enligt artikel 3.5 i förening med artikel 3.2 och 3.3 i direktiv 2001/42, om inte alla undantagna planer – på grundval av sådana relevanta kriterier som bland annat deras syfte, omfattningen av den mark som avses eller graden av känslighet hos de naturområden som berörs – skulle kunna anses vara sådana att de inte kan antas medföra någon betydande miljöpåverkan (se, för ett liknande resonemang – när det gäller det utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna har enligt artikel 4.2 i direktiv 85/337 – dom av den 16 juli 2009 i mål C-427/07, kommissionen mot Irland, REG 2009, s. I-6277, punkt 42 och där angiven rättspraxis).

48 Så är inte fallet med kriteriet att den aktuella markplaneringshandlingen endast avser en enda ekonomisk verksamhet. Förutom att ett sådant kriterium strider mot artikel 3.2 a i direktiv 2001/42, är det utifrån detta heller inte möjligt att avgöra huruvida en plan har eller inte har ”betydande miljöpåverkan”.

49 Den oklara formuleringen i punkt 3.4 i ramdekretet kan för övrigt medföra att det blir svårt att klart avgränsa den kategori av planer som de behöriga myndigheterna kan betrakta som sådana planer som ”endast avser en enda ekonomisk verksamhet”.

50 Det ska emellertid noteras att konsekvensen av en nationell bestämmelse såsom den som framgår av punkt 3.4 i ramdekretet är att alla planer som endast avser en enda ekonomisk verksamhet – såsom de komplex för svinuppfödning som avses i punkt 17 i bilaga I till direktiv 85/337 – undgår kravet på miljöbedömning enligt artikel 1.17 i miljöskyddslagen, trots att det inte kan uteslutas att en bedömning skulle kunna visa att en plan som omfattas av en sådan bestämmelse medför betydande miljöpåverkan.

51 Det är således inte möjligt att, mot bakgrund av en helhetsbedömning, anta att ingen av de planer som undantas genom en sådan nationell bestämmelse som punkt 3.4 i ramdekretet skulle kunna medföra betydande miljöpåverkan.

52 Även om flera av de planer som omfattas av en sådan bestämmelse inte skulle medföra betydande miljöpåverkan kan det heller inte, utan att det görs en helhetsbedömning, antas att detsamma gäller de kumulativa effekterna av dessa planer.

53 Domstolen konstaterar slutligen att sådana bestämmelser som dem i punkt 3.4 i ramdekretet inte endast äventyrar syftet med direktiv 2001/42, och särskilt artikel 3.2, 3.3

och 3.5 i direktivet, vilket är att ingen plan som kan medföra betydande miljöpåverkan ska undantas från kravet på miljöbedömning. De garanterar inte heller på något sätt att de behöriga myndigheterna beaktar de kriterier som fastställts i bilaga II till direktiv 2001/42, vilket är just vad som krävs enligt artikel 3.5 andra meningen i direktivet för att säkerställa att alla planer som kan medföra betydande miljöpåverkan omfattas av direktivet.

54 Mot denna bakgrund ska den första och den andra frågan besvaras enligt följande: Artikel 3.5 i förening med artikel 3.3 i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att de utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken det – på ett tämligen allmänt sätt och utan prövning av varje enskilt fall – föreskrivs att en bedömning enligt nämnda direktiv inte behöver företas när de planer som fastställer användningen av små områden på lokal nivå endast avser en enda ekonomisk verksamhet.

Den tredje, den fjärde och den femte frågan

55 Den nationella domstolen har ställt dessa frågor, vilka ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida artikel 11.1 och 11.2 i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att skyldigheten att företa en miljöbedömning enligt direktiv 2001/42 inte gäller om det har företagits en sådan enligt direktiv 85/337.

56 För att besvara denna fråga erinrar domstolen om att det, enligt beslutet om hänskjutande, inte har företagits någon bedömning enligt direktiv 2001/42 vid utarbetandet av de detaljplaner som är i fråga i det nationella målet.

57 Enligt artikel 11.1 i direktiv 2001/42 påverkar miljöbedömningar som utförts enligt detta direktiv inte tillämpningen av kraven i direktiv 85/337.

58 Härav följer att i de fall då det krävs en miljöbedömning enligt bestämmelserna i direktiv 85/337 ska en sådan bedömning företas trots att det redan har utförts en bedömning enligt direktiv 2001/42.

59 På samma sätt påverkar miljökonsekvensbedömningar som utförts enligt direktiv 85/337 inte tillämpningen av kraven i direktiv 2001/42. Detta innebär således inte att det saknas skyldighet att företa en miljöbedömning enligt bestämmelserna i direktiv 2001/42 för att uppfylla de miljökrav som särskilt gäller enligt detta direktiv.

60 De bedömningar som utförs enligt direktiv 2001/42 och de som utförs enligt direktiv 85/337 skiljer sig åt i flera avseenden. De krav som ställs i de två direktiven ska därmed tillämpas kumulativt.

61 I de fall då den aktuella medlemsstaten har föreskrivit samordnade eller gemensamma förfaranden framgår det av artikel 11.2 i direktiv 2001/42 att det inom ramen för ett sådant förfarande föreligger en skyldighet att kontrollera att miljöbedömningen har företagits i enlighet med samtliga bestämmelser i de aktuella direktiven.

62 Under dessa omständigheter ankommer det på den nationella domstolen att pröva huruvida den bedömning som i det aktuella förfarandet har företagits enligt direktiv 85/337 kan anses ge uttryck för ett samordnat eller gemensamt förfarande och huruvida alla de krav som ställs i direktiv 2001/42 redan har uppfyllts. Om det skulle

visa sig att så är fallet finns det således inte längre någon skyldighet att företa en ny bedömning enligt sistnämnda direktiv.

63 Mot denna bakgrund ska den tredje, den fjärde och den femte frågan besvaras enligt följande: Artikel 11.1 och 11.2 i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att det faktum att det har företagits en miljöbedömning enligt direktiv 85/337 inte innebär att det saknas skyldighet att företa en sådan enligt direktiv 2001/42. Det ankommer emellertid på den nationella domstolen att pröva huruvida en bedömning som har utförts enligt direktiv 85/337 kan anses ge uttryck för ett ”samordnat eller gemensamt förfarande” och huruvida alla de krav som ställs i direktiv 2001/72 redan har uppfyllts. Om det skulle visa sig att så är fallet finns det således inte längre någon skyldighet att företa en ny bedömning enligt sistnämnda direktiv.

Den sjätte frågan

64 Den nationella domstolen har ställt denna fråga för att få klarhet i huruvida artikel 11.2 i direktiv 2001/42 kan tolkas så, att medlemsstaterna är skyldiga att i sina nationella rättsordningar föreskriva samordnade eller gemensamma förfaranden som uppfyller kraven i direktiv 2001/42 och direktiv 85/337.

65 Det framgår av själva ordalydelsen i artikel 11.2 i direktiv 2001/42 och av skäl 19 i direktivet att medlemsstaterna inte på något sätt är skyldiga att föreskriva samordnade eller gemensamma förfaranden för planer eller program som samtidigt omfattas av krav på miljöbedömning enligt direktiv 2001/42 och andra direktiv.

66 Mot denna bakgrund ska den sjätte frågan besvaras enligt följande: Artikel 11.2 i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att medlemsstaterna inte är skyldiga att i sina nationella rättsordningar föreskriva samordnade eller gemensamma förfaranden som uppfyller kraven i direktiv 2001/42 och direktiv 85/337.

Rättegångskostnader

67 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttranden till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

1) **Artikel 3.5 i förening med artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan ska tolkas så, att de utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken det – på ett tämligen allmänt sätt och utan prövning av varje enskilt fall – föreskrivs att en bedömning enligt nämnda direktiv inte behöver företas när de planer som fastställer användningen av små områden på lokal nivå endast avser en enda ekonomisk verksamhet.**

2) **Artikel 11.1 och 11.2 i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att det faktum att det har företagits en miljöbedömning enligt rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga**

och privata projekt, i dess lydelse enligt rådets direktiv 97/11/EG av den 3 mars 1997, inte innebär att det saknas skyldighet att företa en sådan enligt direktiv 2001/42. Det ankommer emellertid på den nationella domstolen att pröva huruvida en bedömning som har utförts enligt direktiv 85/337, i dess ändrade lydelse, kan anses ge uttryck för ett samordnat eller gemensamt förfarande och huruvida alla de krav som ställs i direktiv 2001/42 redan har uppfyllts. Om det skulle visa sig att så är fallet finns det således inte längre någon skyldighet att företa en ny bedömning enligt sistnämnda direktiv.

3) Artikel 11.2 i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att medlemsstaterna inte är skyldiga att i sina nationella rättsordningar föreskriva samordnade eller gemensamma förfaranden som uppfyller kraven i direktiv 2001/42 och direktiv 85/337, i dess ändrade lydelse.

Underskrifter